

implicarea cetățenilor în viața comunităților

Republica Moldova

iunie 2018

raport elaborat de:

Doru Petruți – doru.petruti@imas.md

Viorelia Zaharco – viorelia.zaharco@imas.md

Alexandru Crivițchi – alexandru.crivitchi@imas.md

beneficiar:

INSTITUTUL PENTRU
INITIATIVE RURALE

www.imas.md

imas

metodologie

eșantionare:

stratificat, probabilist, tri-stadial;

volum eșantion:

1508 respondenți, 18 ani și peste;

criterii de stratificare:

12 unități administrativ-teritoriale (UAT). mediu rezidențial (urban-rural). mărimea localităților urbane (3 tipuri). tipul localităților rurale (centru de comună/sat aparținător);

stadii de randomizare:

localitatea (98 localități selectate), gospodăria, persoana;

reprezentativitatea:

eșantionul este reprezentativ pentru populația adultă a Republicii Moldova, cu excepția Transnistriei;
eroarea maximă de eșantionare este de $\pm 2.5\%$;

interviurile:

au fost realizate la domiciliile respondenților de către 77 operatori din rețeaua [imas], în limbile română și rusă;

perioada de culegere a datelor:

20 iunie – 30 iunie 2018;

denumire completă: IMAS INVEST SRL

denumire scurtă: imas

director general: Doru PETRUȚI

date de contact: www.imas.md, office@imas.md, (+373 22) 26-00-96;

structură eşantion*...profil socio-demografic*

variabila	grup	nr. persoane	procent
gen	masculin	665	44.1%
	feminin	843	55.9%
vârsta	18-25 ani	151	10.0%
	26-40 ani	390	25.9%
	41-55 ani	364	24.1%
	56-70 ani	472	31.3%
	peste 71 ani	131	8.7%
educație	studii medii incomplete	197	13.1%
	șc. generală sau profesională	660	43.8%
	liceu/șc. postliceală/collegiu	232	15.4%
	studii superioare	416	27.6%
	nu răspunde	3	0.1%
ocupație	încadrat în câmpul muncii	571	37.9%
	temporar nu lucrează	222	14.7%
	nu lucrează	714	47.3%
	nu răspunde	1	0.1%
naționalitate	moldovean/român	1,225	81.2%
	altele (rus, ucrainean etc.)	279	18.5%
	nu răspunde	4	0.3%
mediu rezidență	municipii	371	24.6%
	alte orașe	275	18.2%
	sate	862	57.2%
total		1508	100.0%

principalele concluzii

implicarea cetățenilor în viața comunităților

În primul rând, se remarcă o pondere scăzută a respondenților care recurg la căile formale de a rezolva o problemă din localitatea lor:

- 85% din populație nu a participat deloc la vreo ședință a consiliilor locale din localitate (deși, potrivit legii, ședințele consiliilor locale sunt publice);
- De remarcat este faptul că majoritatea covârșitoare a populației (91%) nu a scris vreo plângere legată de o problemă din localitate;
- 79% au afirmat că nu au contactat în ultimele 12 luni nici un ales local, raional, deputat sau ministru; deci, putem sublinia absența vreunei comunicări cu aleșii poporului/reprezentanții statului.
- Doar 7% din respondenți au contactat cel puțin o instituție media pentru a raporta o problemă din localitate sa.
- Participanții la sondaj nu folosesc frecvent rețelele de socializare drept instrument pentru a discuta despre o problemă din comunitate. În ultimul an, 91% din respondenți nu făcuseră nici o postare despre vreo problemă de la ei din comunitate.

Aceste rezultate pot indica o lipsă de încredere în autoritățile locale privind capacitatea lor de a rezolva problemele comunităților. Totodată, aceste date pot denota și o stare de indiferență a populației sau necunoașterea a instrumentelor de implicare civică.

Un alt lucru demn de subliniat este diferența semnificativă între ponderea celor care spun că au discutat cu alți oameni despre rezolvarea unei probleme din localitate:

- 54% discută cu semenii lor despre diverse probleme și situații din localitățile lor, dar, din păcate, de multe ori situațiile rămân doar la stadiul unor discuții, doar 34% afirmând că și ajung să se implice la rezolvarea problemei din comunitate.
- Persoanele de vârstă medie (41-55 ani) demonstrează implicare civică mai înaltă (37%) prin comparație cu cei tineri 18-25 ani (28%) care înregistrează cam aceeași participare ca și grupul persoanelor de peste 71 ani (25%). Rezultatul acesta pare interesant și sugestiv; de obicei, majoritatea organizațiilor care promovează participarea civică au tinerii ca grup-țintă. Ori, se pare că nu tinerii sunt campionii participării civice în sensul rezolvării unei probleme locale.
- Educația pare a fi un alt factor predictiv esențial – nivelul mai înalt de studii este asociat cu un nivel mai înalt de implicare civică : 64%, cel mai înalt grad de participare, s-a înregistrat la persoanele cu studii superioare.
- Poate să pară curios, dar cei care nu lucrează sunt mult mai pasivi – explicațiile cele mai plauzibile ar putea fi în dreptul absenței motivației, a oportunităților, lenea sau consumul exagerat de alcool sau poate chiar starea de sănătate. Deci, chiar dacă este greu de spus care ar fi legătura cauzală, este o legătură interesantă și relevantă pentru politicile de ocuparea a forței de muncă.
- Probabil că distanța până la problema comunitară este un factor important care ar putea să coreleze și cu mediul de rezidență. Datele au arătat că în localitățile mai mici, gradul de implicare este mai mare – probabil din cauză că sentimentul de proximitate față de chestiunile în cauză (de exemplu, discuțiile de la consiliul local) este mai accentuat.
- Bărbații sunt cei care au înregistrat o tendință mai mare în privința implicării civice (37% dintre bărbați vs 31% dintre femei).

Respondenții au fost rugați să spună și ce anume i-ar face să se implice mai mult în rezolvarea problemelor localității în care trăiesc.

- Desigur, varietatea mare de răspunsuri poate fi interpretată din diverse perspective. Cu siguranță, o parte din respondenți nu înțeleg conceptul de implicare în viața comunității, de ce ei ar trebui să aibă responsabilități în această parte; bunăoară, sunt destule răspunsuri care plasează responsabilitatea implicării lor pe umerii altora condiționând-o de atitudinea primarului, de faptul că lucrurile nu sunt organizate de alții, că nu se organizează astfel de inițiative în localitățile lor, că alți localnici nu se implică, că conducerea țării nu e bună etc.

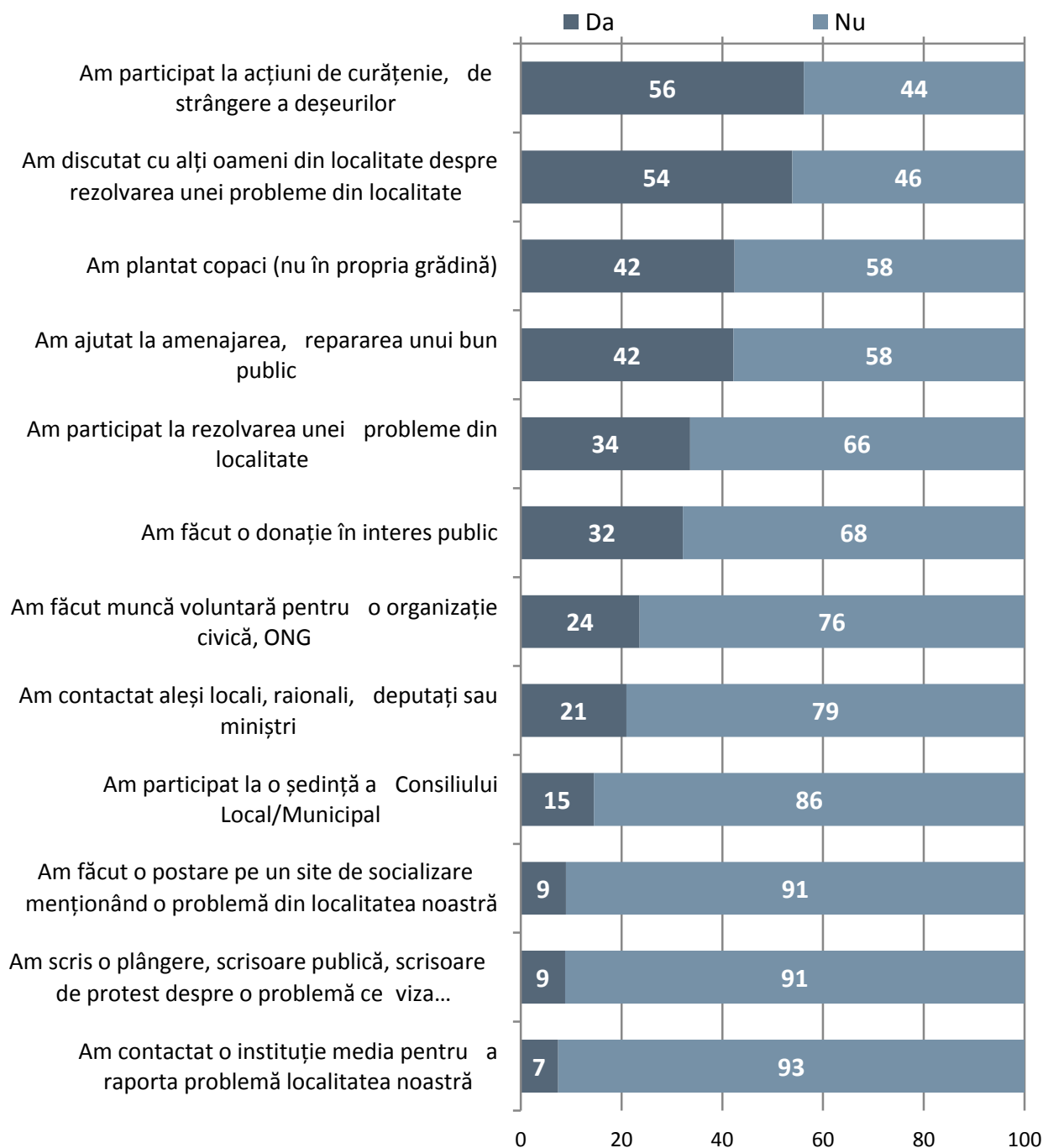
- O altă parte a răspunsurilor țin mai întâi de rezolvarea problemelor lor personale pentru că doar așa s-ar putea gândi apoi și la problemele comunității: așadar, mai întâi să se rezolve problema salariului lor, a locurilor de muncă, să li se facă drumul, conectarea la apă și canalizare, iar apoi ei s-ar putea gândi și la problemele comunității.
- Alți respondenți au invocat o pasivitate în această arie motivând prin lipsa de timp, starea de sănătate sau vârsta înaintată. Cu o bună informare, organizare și mobilizare, dar făcută de alții, implicarea respondenților ar putea crește dacă ar fi cazul unor acțiuni de ajutorare a bătrânilor, dacă s-ar amenaja diverse locuri din localitate (de exemplu, locuri de joacă pentru copii), dacă s-ar organiza acțiuni de curățenie a localității, dacă s-ar planta copaci etc.

Top 10 răspunsuri - % din total eșantion, 1508 respondenți. Întrebare deschisă, respondentul a avut posibilitatea de a acorda trei variante de răspuns.	procent
Repararea drumurilor	8.0%
Timp disponibil	6.4%
Atitudinea primarului	5.6%
Sănătatea nu-mi permite	4.4%
Comunicarea dintre oameni, comunicarea inițiativelor	3.6%
M-aș implica, dar nu organizează cineva lucrurile	3.5%
Rezultatele obținute	3.5%
Suținerea din partea localnicilor	3.5%
Organizarea evenimentelor civice	3.2%
Informarea	3.1%

NOTĂ: în analiza răspunsurilor de mai sus, trebuie să ținem cont că natura acestor întrebări generează și răspunsuri dezirabile care duc la procente ridicate în cazul unor răspunsuri; ponderea răspunsurilor dezirabile poate fi estimată doar printr-un studiu mai complex. De aceea, analiza noastră s-a concentrat mai mult pe clasamentul răspunsurilor, pe conținutul răspunsurilor spontane, pe diferențele între procentele înregistrate de un răspuns sau altul.

R4 —

În ultimele 12 luni, ați făcut unul din următoarele lucruri?

R5 — Care sunt lucrurile care v-ar face să vă implicați (mai mult) la rezolvarea problemelor ce țin de viața localității în care trăiți?

% din total eșantion, 1508 respondenți. Întrebare deschisă, respondentul a avut posibilitatea de a acorda trei variante de răspuns.	număr	procent
Repararea drumurilor	121	8.0%
Timp disponibil	97	6.4%
Atitudinea primarului	85	5.6%
Sănătatea nu-mi permite	67	4.4%
Comunicarea dintre oameni, comunicarea inițiativelor	55	3.6%
M-aș implica, dar nu organizează cineva lucrurile	53	3.5%
Rezultatele obținute	53	3.5%
Susținerea din partea localnicilor	53	3.5%
Organizarea evenimentelor civice	48	3.2%
Informarea	46	3.1%
Resurse să fie	46	3.1%
Mărirea salariilor	45	3.0%
Uniți	44	2.9%
Curățenia	41	2.7%
Proiecte noi	38	2.5%
Scăderea ratei șomajului	38	2.5%
Conectarea conductei de apă potabilă	34	2.3%
Amenajarea localității	31	2.1%
Contraplată/remunerare	29	1.9%
Sunt în etate	29	1.9%
Serviciul nu-mi permite	26	1.7%
Solicitarea ajutorului	26	1.7%
Viața mai bună	25	1.7%
Adunări satești	22	1.5%
Construcția locurilor de joacă	23	1.5%
Inițiativa	23	1.5%
Transparența	23	1.5%
Motivația	20	1.3%
Ajutor bătrânilor	16	1.1%
Conducerea țării schimbată	16	1.1%
Implicarea tineretului	17	1.1%
Implicarea tuturor	16	1.1%
Plantarea copacilor	16	1.1%
Cinstea	16	1.1%
Activismul civic	14	0.9%
Atragerea investițiilor	14	0.9%
Canalizarea	13	0.9%
Interesul	13	0.9%
Necesitatea	13	0.9%
Să fiu auzit	14	0.9%
Sportul	13	0.9%
Mărirea pensiei	12	0.8%
Liderul	11	0.7%
Mentalitatea oamenilor	11	0.7%
Cultura	9	0.6%
Curățirea răului	9	0.6%
Atitudinea consilierilor	7	0.5%
Renovarea casei de cultură	8	0.5%
Dorința	8	0.5%
Ecologia	8	0.5%
Gazificare	8	0.5%
Gunoștea	8	0.5%

R5 — Care sunt lucrurile care v-ar face să vă implicați (mai mult) la rezolvarea problemelor ce țin de viața localității în care trăiți?

% din total eșantion, 1508 respondenți. Întrebare deschisă, respondentul a avut posibilitatea de a acorda trei variante de răspuns.	număr	procent
Iluminarea străzilor	8	0.5%
Implicarea oamenilor	8	0.5%
Respectarea promisiunilor	7	0.5%
Să fim uniți	8	0.5%
Ajutor pentru săraci	6	0.4%
Amenajarea parcului	6	0.4%
Încrederea	6	0.4%
Indiferența altora	6	0.4%
Stabilitatea	6	0.4%
Urgența	6	0.4%
Atitudinea oamenilor	5	0.3%
Combaterea corupției	4	0.3%
Infrastructura	5	0.3%
Ordine în instituții	5	0.3%
Schimbarea primarului	4	0.3%
Solidaritate	4	0.3%
Starea materială	5	0.3%
Susținerea din partea primăriei	5	0.3%
Aprecierea muncii	3	0.2%
Biserica	3	0.2%
Colaborare	3	0.2%
Conducătorii să devină modești	3	0.2%
Mărirea bugetului primăriei	3	0.2%
Repararea podului	3	0.2%
Accesibilitatea locatarilor	2	0.1%
Acte de caritate	1	0.1%
Activitatea ONG-urilor	1	0.1%
Activități de înverzire	1	0.1%
Activități de salubritate	1	0.1%
Agricultura	1	0.1%
Ajutor copii nevoiași	1	0.1%
Ajutor grădiniței	1	0.1%
Ajutor medical	2	0.1%
Ajutorarea animalelor	2	0.1%
Ajutorul primăriei	1	0.1%
Amenajarea cimitirelor	1	0.1%
Amenajarea pieței	1	0.1%
Apartenența la un partid politic	1	0.1%
Lucrari de reconstrucție/construcție	1	0.1%
Sporirea asistenței medicale	1	0.1%
Autorități locale competente	2	0.1%
Bunăstarea localității	2	0.1%
Câinii vagabonzi	1	0.1%
Competiția	1	0.1%
Conștiința cetățenilor	1	0.1%
Construcția parcarilor	1	0.1%
Construcția spitalului	1	0.1%
Construcția stadionului	1	0.1%
Construcții în oraș	1	0.1%
Contribuție din exterior	1	0.1%

R5 — Care sunt lucrurile care v-ar face să vă implicați (mai mult) la rezolvarea problemelor ce țin de viața localității în care trăiți?

<i>% din total eșantion, 1508 respondenți. Întrebare deschisă, respondentul a avut posibilitatea de a acorda trei variante de răspuns.</i>	număr	procent
Control să fie	1	0.1%
Crearea locuri de muncă	1	0.1%
Credința	1	0.1%
Curățirea cimitirului	1	0.1%
Curățirea iazurilor	1	0.1%
Dezamăgirea	2	0.1%
Donare	1	0.1%
Huliganismul	2	0.1%
Identitatea națioanlă	1	0.1%
Implicarea primăriei	2	0.1%
Incendiul	1	0.1%
Invitare personală	1	0.1%
Lupta cu corupția	2	0.1%
Menținerea blocului în ordine	1	0.1%
Mentorat	2	0.1%
Ocrotirea locurilor	2	0.1%
Ofensarea altora	1	0.1%
Parteneriat	1	0.1%
Patriotismul	2	0.1%
Să reducă prețurile	2	0.1%
Proteste	1	0.1%
Războiul	1	0.1%
Repararea bisericii	1	0.1%
Repararea grădiniței	2	0.1%
Repararea instituțiilor	1	0.1%
Respectarea cadrului legal	1	0.1%
Respectarea promisiunilor	1	0.1%
Sărăcia	1	0.1%
Schimbarea cadrului guvernamental	2	0.1%
Situație critică	1	0.1%
Speranța	1	0.1%
Străduința prețuită	2	0.1%
Tăierea crengilor	1	0.1%
Teren de sport	1	0.1%
Voluntariatul	2	0.1%
NȘ/NR	2793	184.5%
Total	4524	300.0%